

چیستی یادگیری از طریق همیاری:

شکلی که رقابت در کلاس درسی به خود می‌گیرد نشان‌دهنده الگوی برنده بازنده است دانش‌آموزی که در رقابت‌ها پیروز میدان می‌شود احساس سرافرازی می‌کند و آن که شکست می‌خورد احساس سرافکندگی می‌کند. برای رسیدن؟؟؟ به اهداف مشترک «همیاری» می‌تواند گزینه مناسبی باشد برای جایگزین شدن به جای رقابت.

مزایای یادگیری از طریق همیاری: (۱) کسب تجربه به مدیریت گروه (۲) تمرین مهارت‌های مدیریتی (۳) شناخت نقاط قوت و ضعف (۴) بهبود ارتباطات بین شهر

همیاری: یعنی هم‌اندیشی و تلاش عملی به صورت گروهی

فعالیت انفرادی: فعالیتی جمعی است که از یک فرد برای رسیدن به هدفی سر می‌زند.

رقابت: فعالیتی جمعی است که در آن هرکس برای کامیابی خود می‌کوشد.

* مدارس در حالت مطلوب می‌توانند از سه نوع روش همیاری رقابت و فعالیت انفرادی بهره بگیرند.

قواعد همیاری در گروه: (۱) همه با هم صحبت نمی‌کنند (۲) از وسایل هم استفاده می‌کنند (۳) تحمل نظر دیگران مهم است (۴) اندیشیدن قبل از انجام کار اولویت دارد.

* ارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر روش یادگیری از طریق همیاری است و معمولاً به صورت ارزشیابی ملاکی به اجرا در می‌آید. در زندگی بیش از ۹۰ درصد مردم در انجام کارها با یکدیگر به همیاری می‌پردازند. متأسفانه در نظام آموزش و پرورش اصل همیاری طی سالیان متمادی دچار مسامحه شده است.

ماهیت یادگیری همیارانه: یادگیری همیارانه این نیست که تهیه گزارشی را به گروهی تکلیف کنیم و اعضا از کار شانه خالی کنند و فقط یک نفر وظیفه دیگران را به عهده بگیرد. همیاری چیزی فراتر از کنار هم نشاندن دانش‌آموزان در یک نیمکت و انجام دادن تکالیف به صورت انفرادی از سوی دانش‌آموزان است. مناسب‌ترین شکل استفاده از یادگیری همیارانه ایجاد فضای عاطفی بین اعضای گروه یادگیری، اشتراک در هدف، سهم بودن در ابزار و وسایل است.

تکالیف مناسب (زمینه کاربری یادگیری از طریق همیاری): همیاری برای همه تکالیف آموزشی مناسب است. زمانی که حل مسئله و کیفیت عملکرد مورد انتظار، راهبرد استدلالی سطح بالا، یادداری بلند مدت یا زمانی که رشد اجتماعی دانش‌آموزان جزء اهداف اساسی آموزشی است باید از یادگیری همیارانه بهره گرفت.

۵ نقش عمده برای ایجاد همیاری برای یادگیری:

(۱) تشریح دقیق اهداف درس (۲) ایجاد گروه یادگیری قبل از تدریس درس (۳) روشن کردن ساخت هدف و تکلیف برای دانش‌آموزان (۴) بازنگری تأثیر فعالیت گروه یادگیری همیار و مداخله در کار آن‌ها برای کمک به انجام تکلیف (۵) ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

تعیین اهداف یادگیری: اهداف یادگیری باید درست‌ترین انتظار را از یادگیرنده و دقیق‌ترین سطح از یادگیری را مورد توجه قرار داد. از طریق تجزیه و تحلیل مفهومی. تجزیه تحلیل کار یا وظیفه عملی است. اهداف مهارت‌های همکاری روشن می‌کند که چه مهارت‌ها و همکاری‌هایی باید در طول درس مورد تأیید قرار بگیرند.

آرایش کلاس: آرایش کلاس نمادی از رفتار معلم دارد و طرز چیدن نیمکت‌ها رفتار ویژه‌ای پدید می‌آورد. اعضای گروه یادگیری همیارانه باید نزدیک هم بنشینند و به شیوه‌ای مؤثر به تعامل پردازند. اعضا باید تعامل چهره به چهره و ارتباط چشمی داشته باشند.

اشتباه معمولی برخی معلم‌ها این است که به جای آرایش دایره‌ای کلاس دست به آرایش مستطیلی می‌زنند و دانش‌آموزان از تعامل اثرگذاری بهره نمی‌برند.

۳ شیوه برای دستیابی به مقاصد شعار «یا همه با هم غرق می‌شویم یا همه با هم به ساحل می‌رسیم.»

(۱) همبستگی در استفاده از مواد آموزشی: این امر باعث می‌شود دانش‌آموزان ملزم به همکاری با هم شوند.
(۲) همبستگی در ارائه واحد اطلاعات: هر دانش‌آموزی که به اطلاعات ویژه‌ای دست می‌یابد باید دیگران را هم در آن شریک کند.

(۳) همبستگی گروهی در برابر سایر گروه‌ها: دانش‌آموزان گروهی را که به آن تعلق دارند برای کسب موفقیت هدایت می‌کنند.

شیوه ایجاد همبستگی مثبت برای یک هدف:

(۱) از گروه بخواهید گزارش یا مقاله بنویسید. (۲) پاداش‌هایی برای گروه‌ها تدارک ببیند.

ایجاد مسئولیت فردی: هدف از گروه یادگیری همیار افزودن بر میزان یادگیری هریک از اعضا است. اگر هر کدام از افراد گروه یادگیری از انجام وظایف محوله شانه خالی کنند گروه یادگیری مزبور را نمی‌توان گروه یادگیری همیار خواند. انجام دادن بررسی‌های تصادفی مثل انتخاب یکی از اعضا برای پاسخگویی به پرسش‌ها افراد را ملزم به ایفای وظایف می‌کند.

تعیین رفتارهای مطلوب:

(۱) وادار کردن هریک از اعضا برای شرح چگونگی دستیابی به ؟؟؟ (۲) گوش سپردن به سخنان اعضای گروه
(۳) تغییر ندادن باورها جز در مواردی که دلایل منطقی دریافت شود (۴) نقد و بررسی اندیشه‌ها نه افراد

مشاهده رفتارهای معلمان ممکن است از طریق پرسش‌های نظام دار به مشاهده‌ای

اثرگذار منجر شود:

(۱) آیا دانش‌آموزان تمرین خواسته شده در کلاس را انجام می‌دهند؟

(۲) آیا دانش‌آموزان تکلیف یادگیری را درک می‌کنند؟

دانش‌آموزان برای یادگیری مهارت‌های همیاری به این موارد نیاز دارند:

(۱) دانش‌آموزان باید کاستی‌های مهارتی خود را بازشناسی کنند.

(۲) دانش‌آموزان باید برای تمرین مهارت‌ها تشویق شوند.

تهیه خلاصه درس: در خاتمه هر درس دانش‌آموزان باید بتوانند آنچه را یاد گرفته‌اند خلاصه کنند. تا آنکه از

آنها به صورت مفیدتری در درس‌های بعدی بهره بگیرند. معلمان باید نکات اساسی دروس را خلاصه کنند و

سؤالاتی از دانش‌آموزان برای یادگیری بپرسند.

به عقیده جانسون ۳ نوع یادگیری عمده وجود دارد که در کلاس درسی شکل می‌گیرد:

(۱) یادگیری انفرادی: همان شکل سفتی یادگیری است

۲) یادگیری رقابتی: همان موقعیت برنده - برنده

۳) یادگیری از طریق همیاری: دانش آموزان از طریق گروهی کاری کنند و از طریق یادگیری هم شاگردی خود تقویت کنند.

۵ عنصر برای یادگیری از طریق همیاری:

۱) برقراری ارتباط چهره به چهره در گروه‌های ناهمگن ۲ تا ۶ نفره (۲) ارتباط درونی مثبت

۳) مسئولیت فردی (۴) مهارت در برقراری ارتباط (۵) ارزشیابی و تعامل

روش‌های یادگیری از طریق همیاری:

۱) گروه‌های دانش‌آموزی تقسیم موفقیت (Stad)

۲) گروه بازی - مسابقه (TGT)

۳) باهم آموزی

۴) یادگیری انفرادی مبتنی بر کمک گروه (ILBTA)

۵) روش جورچین

۶) پژوهش گروهی (GR)

مزیت استفاده از گروه‌های یادگیری همیار در کلاس درس: کاربرد روش یادگیری از طریق همیاری در گروه‌های کوچک متفاوت از کاربردهای مختلف یادگیری از طریق همیاری است. در کلاس درس که به صورت منظم از روش یادگیری از طریق همیاری بهره‌گیری می‌شود معلم باید تکلیف روشن و حساب شده‌ای برای دانش‌آموزان در نظر بگیرد.

مزایای یادگیری از طریق همیاری: ۱) افزایش حضور در مدرسه و کلاس درس ۲) کسب نمرات بالا ۳) پختگی مهارت برقراری ارتباط

۴ اصل مشترک بین دو راهبر وجود دارد:

۱) سنجش ملاکی آموخته دانش‌آموزان ۲) تأکید بر نقش معلم به عنوان رهبر آموزشی و تسهیل‌کننده یادگیری

۳) انعطاف‌پذیر در کاربرد ۴) اتکا بر مبانی نظری پژوهش

موارد مورد تأکید در الگوهای یادگیری از طریق همیاری:

(۱) مسئولیت فردی (۲) تعامل چهره به چهره (۳) مهارت‌های اجتماعی (۴) پردازش گروهی

یادگیری تسلط‌یاب: یادگیری تسلط‌یاب فرآیند آموزشی است که ریشه‌های آن را می‌توان در آثار بنجامین و بلوم یافت.

۲ عنصر حیاتی یادگیری تسلط‌یاب:

(۱) بازخورد، تصحیح و تقویت (۲) تجانس بین عناصر آموزشی

مبانی مشترک یادگیری همیار و یادگیری تسلط‌یاب:

(۱) برای سنجش آموخته‌های دانش‌آموزان از آزمون‌های ملاکی استفاده می‌کنند.

(۲) تأکید بر نقش معلم در کلاس به عنوان یک رهبر و تسهیل‌کننده یادگیری

(۳) انعطاف‌پذیری در کاربرد

(۴) مبانی پژوهشی و نظری بسیار محکم و استوار

* یادگیری تسلط‌یاب به تکمیل فعالیت‌های یادگیری از طریق همیاری کمک می‌کند. یادگیری از طریق همیاری هم کمک می‌کند تا معلم به طور کامل یادگیری تسلط‌یاب را مورد استفاده قرار دهد.

* در یادگیری از طریق همیاری پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کندتر به قیمت عقب ماندن اعضای موفق گروه به دست نمی‌آید بلکه همه دانش‌آموزان از فعالیت یکدیگر بهره‌مند می‌شوند. یادگیری تسلط‌یاب به اجرای شیوه یادگیری از طریق همیاری، و یادگیری از طریق همیاری به عملی شدن یادگیری تسلط‌یاب کمک می‌کند زمانی که به صورت تلفیقی بکار روند هر یک از آنها با ارائه راهکارهایی به تدارک شیوه‌ای تصمیمی و ارائه راهبردهای بازخوردی به کارآیی نشان می‌دهند.